

ארגון רבני צהר
היהדות של כולנו

סולח עונות עונה בעת צרות חטאנו לפניך רחם עלינו

“עד שירצה את חברו”
לומדים בבית, יום כיפור תשפ”א

לע”נ ד”ר אריה (ליאון) קרוניץ ז”ל

מי חשב שגם את יום כיפור נעביר בסגר?

בשנה רגילה אנו שעות רבות בבית הכנסת. בעמידה לפני הקב”ה, ופעמים רבות זה גורם לנו להתמקד בעבירות של בין אדם למקום. השנה כששעות רבות נהיה בבית, בחיק המשפחה, זה מזמין אותנו להתמקד בעבירות של בן אדם לחברו, להביא לשם תיקון, סליחה, חמלה ופיוס, שהרי “עבירות שבין אדם חברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו”. והמקום הנכון להתחיל בו הוא הבית הפנימי, הבית המשפחתי.

להצטרפות למאות מנייני צהר ביום כיפור [לחץ כאן](#)

”עד שירצה את חברו”

מיתחילים!

מעשה שבא ר' אלעזר בר' שמעון ממגדל גדור מבית רבו, והיה רכוב על החמור ומטיל על שפת הים ושם שמחה גדולה, והיתה דעתו גסה עליו, מפני שלמד תורה הרבה. נודמן לו אדם אחד שהיה מכער ביותר. אמר לו: שלום עליך, רבי! ולא החזיר לו. אמר לו: ריקא, כמה מכער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכערים כמותך? אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמר לאמן שעשאני: כמה מכער כלי זה שעשית! כון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו ואמר לו: נענית לך, מחל לי! אמר לו: איני מוחל לך עד שתלך לאמן שעשאני ואמר לו: כמה מכער כלי זה שעשית!

// תלמוד בבלי מסכת תענית כ'

מה הרגיש ר' אלעזר כשראה את אותו אדם ואמר לו "שלום עליך רבי ומורי"? מה הוא הרגיש כאשר הוא לא ענה לא? מה גרם לו לומר "ריקא שמא כל בני עירך מכערים כמותך"?

מה לכאורה הייתה צריכה להיות התשובה של אותו אדם על השאלה של ר' אלעזר? מדוע הוא לא ענה אותה?

ר' אלעזר יורד מהחמור שהיה עליו, וגם משתטח לפני האיש. המחזו את הרגע הזה. מה מרגישים כאשר משנים גובה מלמעלה, לגובה העיניים ומשם נמוך לרצפה, ביחס לאחר?

ר' אלעזר מבקש מחילה אך האיש המכוער אינו סולח. מה הייתם עושים לו אתם בנעליו של האיש המכוער? היזכרו בפעם שזה קרה לכם, מה הרגשתם? רציתם לסלוח? הצלחתם? מה היה קשה? האם החרטה מצליחה למחוק את הכאב?

***זה גם המקום להזכיר לילד הזדמנות בה ביקש סליחה באמת והביע חרטה על מעשה תוך ראיית השני או הבנת המעשה.**

האם גם אתם פגעתם בעבר באחר? מה עשיתם כדי לפייס את הנפגע?

כאשר ילד מרביץ או לוקח משחק או קורא בשם גנאי לילד אחר לא פעם אומרים לו: "תגיד סליחה". זה קרה גם לכם? רציתם לומר את "המילה"? מה הרגשתם בלב? זה חשוב בעיניכם? או אולי חשוב משהו אחר?

הָיָה מְטִיל אַחֲרָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לְעִירוֹ,
 יֵצְאוּ בְנֵי עִירוֹ לְקִרְאתוֹ וְהָיוּ אוֹמְרִים לוֹ: שְׁלוֹם עֲלֶיךָ, רַבִּי, רַבִּי! מוֹרֵי!
 אָמַר לָהֶם: לְמִי אַתֶּם קוֹרִין "רַבִּי, רַבִּי"?
 אָמְרוּ לוֹ: לְזֶה שֶׁמְטִיל אַחֲרֶיךָ.
 אָמַר לָהֶם: אִם זֶה רַבִּי, אַל יִרְבוּ כְּמוֹתוֹ בְּיִשְׂרָאֵל!
 אָמְרוּ לוֹ: מִפְּנֵי מָה?
 אָמַר לָהֶם: כִּי וְכִךְ עָשָׂה לִי.
 אָמְרוּ לוֹ: אַף עַל פִּי כֵן מֵחַל לוֹ, שְׂאֵדָם גְּדוֹל בְּתוֹרָה הוּא.
 אָמַר לָהֶם: בְּשִׁבְלֵכֶם הִרִינִי מוֹחֵל לוֹ, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִהְיֶה רָגִיל לַעֲשׂוֹת כֵּן.

מִיָּד נִכְנָס ר' אֶלְעָזָר בְּר' שִׁמְעוֹן לְבֵית הַמְדָּרֶשׁ וְדָרַשׁ:
 "לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם רַךְ כְּקִנְיָה וְאֵל יִהְיֶה קָשָׁה כְּאָרוֹ".

// תלמוד בבלי מסכת תענית כ'

האם היה משהו שיכל ר' אלעזר לעשות שהיה משפר את המצב? תנו לו עצה.

לדעתכם, האם האישי המכוער סלח באמת לרבי אלעזר?

האישי המכוער אומר אני מסכים לסלוח רק אם הוא מבטיח לא לעשות את זה שוב. מה דעתכם על התנאי הזה?

אם הייתם יכולים לשנות ולהשפיע על הסיפור-איזה משפט של ר' אלעזר ואיזה של האישי המכוער הייתם משנים? מה הייתם אומרים במקום?

חשוב לנו ללמוד לראות את המצוקה והכאב של האחר. המילה סליחה לבדה, מבלי להבין את העוול או את המעשה, אין לה משמעות. מה יותר קשה לראות את מצוקת האחר או לסלוח?

גמר חתימה טובה,

בתפילה שנדע לסלוח
 ושנהיה ראויים להיסלח.